

55 שתיקן עומדות, מתכפר באחת מהן ושניה תמות, דברי רבי.
 56 וחכמים אומרים, אין חטאת שכיפרו בעליה מתה, אלא באופן
 57 שנמצאת לאחר שנתכפרו בעלים באחרת. ומדויק מדברי חכמים,
 58 הא – אבל אם נמצאת קודם שנתכפרו בעלים, ושתיקן עומדות
 59 לפנינו ואחר כך כיפר באחת מהם, כיון שאף השניה שלא קרבה
 60 היתה ראויה להקרבה, לכך אינה מתה אלא רועה. אם כן לחכמים,
 61 חטאת שנמצאת קודם כפרה וכיפר באחת, השניה רועה, ואילו
 62 בתודה כשיפר באחת, השניה אינה טעונה לחם, ושלא כדברי
 63 שמואל שאמר כל שבחטאת רועה, בתודה טעונה לחם.
 64 מתרצת הגמרא: שמואל כרבי סבירא ליה, דאמר במשנה בתמורה,
 65 שאם היתה החטאת הראשונה אבודה בשעת הפרשה של השניה,
 66 אף שנמצאה קודם ההקרבה, מקריב אחת והשניה מתה. ולכן אמר
 67 שמואל שאף בתודה לאחר שכיפר באחת השניה אינה טעונה לחם.
 68 מקשה הגמרא: אלא רועה בחטאת לרבי, היכי משפחת לה – כיצד
 69 מוצא אתה דין זה, שעליו אמר שמואל 'כל שבחטאת רועה בתודה
 70 טעונה לחם'.
 71 מתרצת הגמרא: לרבי יתכן דין רועה בחטאת כדברי אושעיא,
 72 דאמר רבי אושעיא, הפריש שתי חטאות לאחרייתו – שאם תאבד
 73 האחת יקריב השניה, מתכפר באיזה מהן שירצה, והשניה תרעה.
 74 מקשה הגמרא: והא גבי תודה כי האי גוונא, שהפריש שתי תודות
 75 לאחרייתו, אין טעונה לחם, וכיצד אמר שמואל כל שבחטאת רועה
 76 בתודה טעונה לחם.
 77 מתרצת הגמרא: אלא שמואל אינו סובר כרבי, אלא כרבי שמעון
 78 סבירא ליה, דאמר, המיש חטאות מתות, ואחת מאלו היא חטאת
 79 שנתכפרו בעליה באחרת, ומשמע שתמות בכל ענין ואפילו בהפריש
 80 שתי חטאות לאחרייתו. ולכן אמר שמואל שבתודה באופן זה אין
 81 השניה טעונה לחם.
 82 מקשה הגמרא: והא רועה לרבי שמעון לית ליה כלל, ואם כן לענין
 83 מה אמר שמואל 'כל שבחטאת רועה בתודה טעונה לחם'.
 84 מתרצת הגמרא: שמואל נמי תדא קאמר – אכן שמואל אמר רק
 85 דבר אחד, שכל שבחטאת מתה, בתודה אין טעונה לחם, וכלל לא
 86 אמר 'כל שבחטאת רועה בתודה טעונה לחם'. שלפי שמואל הסובר
 87 כרבי שמעון אין מותר חטאת רועה כלל.
 88 שואלת הגמרא: מאי קא משמע לן שמואל. משיבה הגמרא:
 89 לאפוקי מדברי יוחנן, דאמר אדם מתכפר בשבחה הקדש – בולד
 90 בהמת הקדש, ולכן ולד תורת חובה לפני כפרה טעון לחם, קמשמע
 91 לן שמואל דלא – שאין אדם מתכפר בשבחה הקדש, ולכן אף בולד
 92 תודת חובה לעולם אי אפשר להתכפר, ואינו נחשב עיקר תודה אלא
 93 מותר תודה, ואינו טעון לחם אף לפני כפרה. שהרי אמר שמואל כל
 94 שבחטאת מתה בתודה אינה טעונה לחם, וולד חטאת מתה אף לפני
 95 שהתכפר באם, שהיא אחת מחמש החטאות שדינן מיתה.
 96 הגמרא מביאה דין קרבן תודה או לחמי תודה שאבדו: אומר רבי
 97 אבא, האומר 'הרי זו תודה וזו לחמה', שהביאה בנדבה ולא קיבל
 98 עליו אחריות, ואבד לחם, מביא לחם אחר, שהרי התודה עצמה
 99 קיימת, וטעונה לחם. אך אם אבדה התודה, אינו מביא תודה אחרת
 100 על הלחם שעדיין קיים, אלא כיון שאבדה התודה אבד אף הלחם.
 101 מבאר רבי אבא: מאי מעמא באבד הלחם עליו להביא לחם אחר,
 102 לחם, לגלל תודה – בא מחמת התודה והוא טפל לה, וכיון שמקריב
 103 התודה חייב להביא לחם אחר, גם אם אבד הלחם הראשון, ואין
 104 תודה לגלל לחם – אין התודה באה מחמת הלחם, שאין הלחם
 105 העיקר, ולכן אם אבדה התודה אין הלחם שנשאר מחייב הבאת
 106 קרבן תודה אחר.
 107 הגמרא מביאה הבדל נוסף בין הקרבן ללחם: ואמר רבא, הפריש
 108 מעות לתודתו – לקרבן תודה,

1 מבררת הגמרא: אלא, אולי דיבר רבי יוחנן אהליפי תודת נדבה,
 2 שאמר 'הרי זו תודה' ואינו מתחייב באחריותה, ואבדה הנדבה והביא
 3 אחרת תחתיה. ובאופן זה אם התכפר בראשונה, השניה אינה טעונה
 4 לחם, ואם לא התכפר, מביא לחם על השניה.
 5 דוחה הגמרא: חליפי נדבה, בין לפני כפרה, בין לאחר כפרה,
 6 מעינות לחם, שהרי כשאבדה הראשונה לא היה חייב באחריותה,
 7 ונמצא שהתודה השניה אינה חליפי הראשונה, אלא מרבה בתודות
 8 הוא – הוא הרבה והביא שני קרבנות תודה נפרדים, ולכן השניה
 9 טעונה לחם אף אם התכפר בראשונה.
 10 מבררת הגמרא: אלא, אולי דיבר רבי יוחנן אולד – על ולד תודת
 11 נדבה, שהפריש תודה מעוברת בלשון 'הרי זו', וילדה, ובאופן זה אם
 12 כבר קרבה האם, הולד אינו טעון לחם, ואם לא קרבה, הולד טעון
 13 לחם.
 14 דוחה הגמרא: ולד תודת נדבה, בין לפני כפרה, בין לאחר כפרה,
 15 אין מעינות לחם, מותר לתודה היא – הרי הוא דבר הנוסף על
 16 התודה עצמה ויתר עליה, ואינו התודה עצמה, ולכן בכל ענין אין
 17 מביא עמו לחם.
 18 מסיקה הגמרא: אלא, רבי יוחנן דיבר אולד תודת חובה, שהפריש
 19 תודה מעוברת בלשון 'הרי עלי', וילדה. ואם הקריב את הולד לפני
 20 כפרה – לפני שהתכפר באם, מעון לחם, מפני שאילו אבדה האם
 21 היה מתכפר בולדה, ולכן אף כשלא אבדה והקריב הולד תחילה יצא
 22 בו ידי חובת נדרו, והוא קרוי 'תודה' וטעון לחם. אך אם מקריב את
 23 הולד לאחר כפרה – לאחר שהתכפר באם ויצא בה ידי נדרו, אין
 24 מעון לחם, שבאופן זה אינו יוצא בולד את נדרו, והוא רק מותר
 25 תודה ולא תודה עצמה. שואלת הגמרא: מאי קא משמע לן רבי
 26 יוחנן. משיבה הגמרא: דקסבר רבי יוחנן, אדם מתכפר בשבחה
 27 שהשיבחה בהמת הקדש לאחר שהוקדשה, כלומר בולדה, ולכן אם
 28 הקריבו לפני שהתכפר באמו, עלה לו לחובתו, וטעון לחם.
 29 הוי בה נמי אפיי בי האי גוונא – גם אביי הקשה בדברי רבי יוחנן
 30 כפי שהקשה רב עמרם, ותיירץ כתיירוצו.
 31 הגמרא מביאה סייע לדברי רב עמרם ואביי: איתמר נמי – נאמר
 32 בבית המדרש בשם רבי יוחנן, כדברים שביארו רב עמרם ואביי
 33 בדעתו. אומר רב יצחק בר יוסף אומר רבי יוחנן, חילופי תודת
 34 נדבה, בין לפני כפרה בין לאחר כפרה, מעינות לחם, לפי שמרבה
 35 בתודות הוא. ולד תודת נדבה, בין לפני כפרה בין לאחר כפרה,
 36 אין מעון לחם, לפי שמוותר לתודה הוא. ולד תודת חובה, לפני
 37 כפרה מעינות לחם, לאחר כפרה אין מעינות לחם. וכפי שהתבאר
 38 דברים אלו לעיל.
 39 הגמרא מביאה את דברי שמואל שמבואר מדבריו שנחלק על רבי
 40 יוחנן: אומר שמואל, כל שבחטאת מתה – דינה למיתה, באותו אופן
 41 בתודה, אין מעינות לחם. וכל שבחטאת רועה עד שיפול בה מום
 42 ותפדה, באותו אופן בתודה, מעינות לחם.
 43 מתיב רב עמרם, מצינו בברייתא (לעיל עט), מהו זה שאומר הכתוב
 44 (ויקרא יב), ה'תודה יקריב' – יקריבנו, הרי תיבת יקריבנו מיותרת,
 45 שהיה יכול לכתוב 'אם על תודה, והקריב על זבח וגו', אלא, מנין
 46 למפריש תודתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ונמצאת
 47 הראשונה, והרי שתיקן עומדות, מנין שאיו מהן שירצה יקריב
 48 ולחמה עמה, תלמוד לומר ה'תודה יקריב' – מיקריבנו מרבים
 49 חליפי תודה להקרבה וללחם. יכול שתהא אף השניה מעינות לחם,
 50 תלמוד לומר, 'יקריבנו' והנין וא"ו של 'יקריבנו' משמעותו מיעוט,
 51 שקרבן אחד טעון לחם, ולא שנים. מבואר בברייתא, שחליפי תודה
 52 שקרבה לאחר שהתכפר בראשונה, אינה טעונה לחם. ואילו גבי
 53 חטאת כי האי גוונא, הלא דינה שרועה, דתנן (תמורה כב), הפריש
 54 חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה, והרי

59 נינהו - חליפין ואחריות הן אחת לחברתה, שכולן באות מכח
 60 הראשונה, ולכן כולן נקראות חטאת שכיפרו בעליה בחילופיה.
 61 שואלת הגמרא: מאי - מה החידוש שהשמיענו רבי זירא באומר
 62 'וכן לענין חטאת, הרי פשוט שכל חילופין הנחשבים בתורה 'מותר
 63 תורה', נחשבים בחטאת 'מותר חטאת', וחילופי חילופין כשם שאינם
 64 מותר בתורה כך אינם מותר בחטאת.
 65 משיבה הגמרא: החידוש הוא, שמהו דתימא, התם - לגבי תורה
 66 הוא דאימא למימר שהשלישית טעונה לחם, משום שמרבה
 67 בתורות הוא, שהרי תורה באה בנדבה, וכשהתברר שהשלישית
 68 אינה מותר תורה, אפשר להחשיבה כתורה בפני עצמה לנדבה, אבל
 69 הקא - לגבי חטאת, דלימא למימר מרבה בהטאות הוא, שהרי
 70 חטאת אינה באה בנדב, אימא לא - שמא נאמר, שלא יתכן
 71 שאין כל אחת אחריות לחברתה, שהרי כיון שאין נדבה בחטאת,
 72 ודאי שאף השלישית באה רק מכח הראשונה, וכולן ימותו. קא
 73 משמע לן רבי זירא, שאף בחטאת אין כח בראשונה להחשיב את
 74 חליפי חליפיה 'מותר חטאת'.
 75 מבואר לעיל (עט) שהעושה תמורה לתורתו, התורה טעונה לחם
 76 והתמורה אינה טעונה. הגמרא דנה בדין תורה שנתערבה בתמורה:
 77 תני רבי חיאיא, תורה שנתערבה בתמורתה, שאינו יודע מי התורה
 78 ומי התמורה, ומה אחת מהן, חכירתה אין לה תקנה - אי אפשר
 79 דלקריבה. וטעם הדבר, מפני שהיכי נעבד - כיצד נעשה, אם נקריב
 80 להם בהקדש - עמה. דלמא - אולי זו הנשאת תמורה היא, ואינה
 81 טעונה לחם. ואם לא נקריב להם בהקדש, דלמא הנשאת תורה
 82 היא, וטעונה לחם.
 83 הגמרא מבררת האם הברייתא עוסקת בנדב או בנדבה. מקשה
 84 הגמרא: היכי דמי, אי דאימא כשהפריש את הראשונה 'הרי עלי
 85 תורה', שקיבל עליו בנדב, לא סגינא דלא מיימי - אינו יוצא ידי נדרו
 86 אם אינו מביא את תורתו, שהרי קיבל עליו אחריות, ויכול להביא
 87 בהמה אחרת לאחריותו. ולכן (ליה) [לייתי] - שיביא עם הנשאת
 88 בהמה אחרת, ולחם, ולימא - ויאמר תנאי בהקרבתי, אי הך
 89 דקיימא - אם הבהמה הקיימת שלא מתה תמורה היא, תקרב כדינה
 90 בלא לחם, והיא תורה והא לחמה - והבהמה הנוספת היא התורה
 91 למלא את נדרי תחת המתה, וזו לחמה. ואי הך דקיימא תורה היא,
 92 הא - הלחם שהבאתי יהיה לחמה, והבהמה הנוספת תהיה
 93 אחריות לקיימת, שאם תאבד תהיה הנוספת תחתיה. ויקריב את שתי
 94 הבהמות והלחם, ואיזו מהן שהיא התורה, הלחם יקרב לצורכה,
 95 והשניה שהיא התמורה או הבהמה שבאה לאחריות, תקרב ללא
 96 לחם כדינה. ואם כן מדוע אמרה הברייתא שאין תקנה לנשאת.
 97 מתרצת הגמרא: לא צריכא, אלא באופן דאימא בהפרשת הראשונה
 98 'הרי זו תורה', שהיא נדבה ואינו חייב באחריותה. ולכן אינו יכול
 99 לומר שאם המתה היתה התמורה הדיה הנוספת לאחריות הקיימת,
 100 אלא בעל כרחו הנוספת תודה לעצמה וטעונה לחם לעצמה שהרי
 101 הוא מרבה בתורות. ולכן אין הבאת הנוספת עם לחם, מועילה לתקן
 102 את ספק חיוב הלחם של הקיימת.
 103 (סימן למודים מידות על"ה שיש שבין דמ"ה דא"י חל"ש
 104 מות"ד תמורה" בהו"ץ חוקי"ה הפרי"ש הטא"ת לאה"ר יות"ר,
 105 סימן זה הוא לשמות האמוראים שהקשו בכמוך על הברייתא,
 106 ולקוישיות עצמן).
 107 בברייתא נאמר שאין תקנה לנשאת. הגמרא מביאה כמה תקנות,
 108 ודוחה אותם: אמרו למדין - הוא לוי לפני רבי, מדוע אין תקנה
 109 לנשאת, וליתי - שיביא לחם עם הנשאת, ולימא, אי הך דקיימא
 110 תורה היא וחיבתו בלחם, הא לחמה. ואי לא - אם אין זאת התורה
 111 אלא התמורה שאינה טעונה לחם, לישוק - יצא הלחם לחילוף,
 112 מתרצת הגמרא: אמר להו רבי ללמדן, אין לעשות זאת, שהרי אם
 113 הנשאת תמורה, הלחם חולין, וכי מנסינן חולין לעזרה.
 114 המשיכו למדין להקשות לרבי: וליתי עם הנשאת בהמה נוספת
 115 ולחם, ולימא, אי הך דקיימא תמורה היא ואינה טעונה לחם, הא
 116 תורה והיא לחמה - הבהמה הנוספת תהיה תורה, והלחם יא

1 ונתתרו - ונשתירו מעות לאחר קניית הזבח, מביא בהן לחם. ואם
 2 הפריש מעות ללחמי תורה ונתתרו, אין מביא בהן זבח תורה.
 3 מבררת הגמרא: מאי טעמא, אלימא משום דרב פתנא, דאימר רב
 4 כהנא, מנין ללחמי תורה שנקראו תורה, שנאמר (ויקרא יב) 'והקריב
 5 על זבח התורה חלות מצות', וכיון שהלחם נקרא תורה, אפשר
 6 לקנות לחם ממעות שהופרשו לזבח. אי הקי, איפכא נמי - גם
 7 להיפך, שיוכל להביא זבח ממעות שהופרשו ללחם, שהרי הלחם
 8 נקרא תורה, ומדוע אמר רבא שאין מביא בהן תורה.
 9 משיבה הגמרא: לחם איקרי -[נקרא] תורה, כמו שכתוב 'התורה
 10 חלות', לכן אם אמר מעות אלו לתורה, לחם בכלל דבריו. אך תורה
 11 לא איקרי לחם, ולכן כשאמר מעות אלו ללחם, הזבח אינו כלול
 12 בלשונה, ואין להביא זבח ממעות אלו.
 13 לעיל (עט) התבאר, שאם אבדה תורתו והפריש אחרת, ונמצאה
 14 הראשונה, מקריב אחת עם לחם, והשניה בלא לחם. הגמרא דנה
 15 באופן שאבדה גם השניה, והפריש שלישי: ואמר רבא, הפריש
 16 תורתו ואבדה, וקור והפריש תורה אחרת תחתיה ואבדה, וקור
 17 והפריש תורה אחרת תחתיה, ונמצאו התודות הראשונות, והרי
 18 שלשתן עומדות לפנינו. אם נתכפר בראשונה, השניה אינה מעונה
 19 לחם, שהרי הופרשה לחילופי הראשונה והיא 'מותר תורה', ודינה
 20 כדן חילופי תורה שכיפר בראשונה. אולם התורה שהופרשה
 21 שלישית, מעונה לחם, שהיא הופרשה בחילופי השניה, והשניה הרי
 22 לא קריבה לעיקר תורה, נמצא הופרשה אינה מותר תורה וטעונה
 23 לחם.
 24 ואם נתכפר תחילה בשלישית, שניה אינה מעונה לחם, שהרי
 25 השלישית היא חילופיה, ודין השניה כתורה שכיפר בחילופיה,
 26 שקריבה ללא לחם. אך הראשונה מעונה לחם, שהרי השלישית
 27 שקריבה אינה חילופיה, והשניה שהיא חילופי הראשונה לא קריבה
 28 כעיקר תורה, נמצא שהראשונה אינה מותר תורה, וטעונה לחם.
 29 ואם נתכפר באמצעית - בשניה, שתייהן - הראשונה והשלישית אין
 30 מעונות לחם, לפי שתייהן שייכות לשניה, שהרי השניה הופרשה
 31 בחילופי הראשונה, והשלישית הופרשה בחילופי השניה, ולכן
 32 שתייהן מותר תורה, ואינן טעונות לחם.
 33 אביי חולק על רבא: אביי אמר, אפילו נתכפר באחת מהן, בין
 34 בראשונה או בשניה או בשלישית, שתייהן - שתי האחרות אין
 35 מעונות לחם, משום שבולוהו - כל שלשת התודות חליפין דהדדי
 36 נינהו - נחשבות בחילופי תורה האחת כלפי חברתה, שכולן הופרשו
 37 לאחריות של הראשונה, ובאות מכוחה.
 38 לעיל (ע"א) התבאר, שחטאת שאבדה והפריש אחרת תחתיה,
 39 ונמצאה הראשונה, אחת קריבה והשניה תמות. הגמרא מביאה
 40 שמחלוקת אביי ורבא שייכת גם בחטאות: אמר רבי זירא, 'וכן לענין
 41 חטאות שהפרישן לאחריות, דינן כדן התודה. שאם הפריש חטאתו
 42 ואבדה, והפריש אחרת תחתיה לאחריות ואבדה, והפריש אחרת
 43 לאחריות תחתיה, ונמצאו הראשונות והרי שלשתן עומדות
 44 לפנינו. אם נתכפר בראשונה, שניה תמות, שהרי היא 'מותר
 45 חטאת', וכדן חילופי חטאת שנתכפרו בעליה בראשונה, ושלישית
 46 תרעה, שאין היא חילופי הראשונה אלא חילופי השניה, והשניה לא
 47 קריבה, ולכן השלישית אינה מותר חטאת ואינה מתה, אך אין
 48 להקריבה שהרי כבר כיפר על חטאו, ולכן תרעה עד שיפול בה מום
 49 ותפדה. ואם נתכפר בשלישית, שניה תמות, שהשלישית באה
 50 לחילופי השניה, ולכן השניה היא מותר חטאת כחטאת שנתכפר
 51 בחילופיה, וראשונה תרעה, לפי שהשלישית שקריבה אינה חילופיה
 52 אלא רק חילופי השניה. והשניה אינה קריבה, ונמצא שאין היא מותר
 53 חטאת, ולכן אינה מתה. ואם נתכפר באמצעית, שתייהן ימותו לפי
 54 שהן מותר חטאת, שתייהן שייכות באמצעית, שהאמצעית חילופי
 55 הראשונה, והשלישית חילופי האמצעית.
 56 דברי רבי זירא בחטאת הם כדעת רבא בתורה. אביי חולק אף
 57 בחטאת: אביי אמר, אפילו נתכפר באחת מהן, בין בראשונה או
 58 בשניה או בשלישית, שתייהן ימותו, משום שבולוהו חליפין דהדדי

עין יעקב

רש"י

ממנו להביא ראיה. מאחר שהוא נופל צריך למצוא ממנו וממעשיו ראיה לזכות: מששת ימי בראשית. דכתיב קורא הדורות מראש (ישעיה) שנגלות לפניו הדורות ומעשיהם וזמן פורענותם שהרי כשניתנה תורה עדיין לא נפל זה והכתוב קראו נופל: ע"י חייב. בעל הבית זה שלא קיים מצות מעקה:

דף לא עמ' ב אָמַר רַב יִצְחָק בְּרִיהַ דְּרַב יְהוּדָה: לְעוֹלָם יִבְקֹשׁ אָדָם רַחֲמִים שְׁלֹא יִחַלֶּה⁹⁰⁸, שְׁאֵם⁹¹⁰ יִחַלֶּה⁹¹¹, אוֹמְרִים לוֹ: הֲבֵא זְכוּת⁹¹², וְ⁹¹³ הַפְטֵר⁹¹⁴. אָמַר מַר עֻקְבָּא: מַאי קָרָא⁹¹⁵? (דברים כב) "כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ"⁹¹⁶ מִמֶּנּוּ⁹¹⁷ לְהֵבִיא רְאִיָּה⁹¹⁸. תִּנְיָא⁹¹⁹ דְּרַבִּי⁹²⁰ רַבִּי יִשְׁמַעֵאל⁹²¹: "כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ", 'מִמֶּנּוּ'⁹²² רָאוּי⁹²³ זֶה לְפָל⁹²⁴ מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית⁹²⁵, שְׁהָרִי⁹²⁶ לֹא נָפַל, וְהִכְתוּב קָרָאוּ: "נוֹפֵל"⁹²⁷, אֶלָּא, שְׁמַנְגְלִין זְכוּת עַל יְדֵי זַפְאֵי, וְחוֹבָה עַל יְדֵי חַיִּב⁹²⁸.

מתוך שיעורים באגדות חז"ל

חסר המעקה, וכדי לקיים ממצות חליו ולהביא, לא די בזכויות המחזיקות אותו חי בשעה שהוא בריא, אלא הוא צריך להצביע על זכויות אישיות שלו בעצמו, ו"ממנו" בלבד להביא ראיה וזכות שתשנה את מצבו, (919) שנינו (920) בבית מדרשו של גם בבית מדרשו של רבי ישמעאל התמקדו במלה: "ממנו", וגם הם הבינו שאין הפונה מהגג, אף לא כמו בדרשה הקודמת, ש"ממנו" זה מהנופל בעצמו, אלא "ממנו" זה בעל הבית שלא בנה מעקה לגגו, כלומר: "יפל הנופל". (922) מחמתו, בגללו ובחובתו, בגלל שלא צית לחקי התורה ולא עשה מעקה לגגו. כך הוא הסבר הדברים: העבדה שמישהו נפל מהגג, מוכיחה ש (923) נופל (924) כי כבר. (925) ידוע גורלו של כל אחד ואחד, ממילא ברור כי האדם שנפל מהגג, הרי ראוי לזאת משעה שתכנונו מארעותיהם של בני האדם ופרעניותיהם. (926) עוד. (927) בלשון הנה. (928) על פן נגרמה הנפילה דוקא על ידי "חייב" זה שלא קיים מצות מעקה, וגרם בכך ל"דמים בביתו".

(907) בנו של (908) גיע למצב שבו הוא (909) בגלל חסר זכות, ואז יצטרף לגיס זכות גדולות ומרבות, כדי לקיים ממצות חליו. (910) תחסרנה לו זכויות במאזן הרוחני, וממילא (911) או יפגעו בו שאר צרות וקשיים, אז כבר אין כל כך מקום לתפלתו, כי בשמים (912) מיחדת (913) רק בכך (914) מוחלת. (915) מה הוא המקרא המוכיח, שאחר נפילה למשפך יש צורך בהרבה יותר זכויות, מאשר להשאיר את הבריא במצבו הקיים. זאת נתן להוכיח ממה שנאמר: "כי תבנה בית חדש, ועשית מעקה לגגך, ולא תשים דמים בביתך, (916) . חלקו האחרון של הפסוק: "כי יפל הנפל ממנו" נראה כמיותר, והנשוא מובן לכאורה באותה מדה גם ללא סימת זו. על פן אמר מר עוקבא, שה"ממנו" אינו מתיחס אל הגג אשר ממנו עלולים לפול, אלא הנאמר "ממנו" מתפון אל הנופל, דהינו: (917) מהנופל בעצמו צריך (918) שיש לו די זכויות שיעמידוהו חזרה על רגליו אחר שנפל מהגג. הוא הדין לכל חולה שנפל למשפך, שהוא דומה לאותו שנחבל כשנפל מגג הבית

המשך ביאור למסכת מנחות ליום שבת קודש עמ' ב

9 מלאכלה ותעשה נותר, ונמצא גורם לקדשים להפסל.
 10 אָמַר לוֹי לְרַבִּי, עֲדִיין יש תקנה לנשאת. וְלִיתִי עם הנשאת בְּהֵמָה
 11 נוספת וְלָחֵם, וְלִימָא, אִי הָךְ דְּקִימָא תְמוּדָה היא שאינה טעונה
 12 לחם, הָא נְ-הִבְהֵמָה הַנוֹסֶפֶת תְּמוּדָה וְהָא לְחֵמָה. וְאִי הָא דְקִימָא
 13 תְּמוּדָה הִיא, הָא לְחֵמָה, וְהָא - וְהַנוֹסֶפֶת תִּיהִי מוֹתֵר דְּתְמוּדָה, וְתִקְרַב
 14 לְלֹא לחם כּדין מוֹתֵר תּוּדָה.
 15 אָמַר לִיה רַבִּי לְלוּי, כְּמוֹדָמָה אֲנִי שְׂאִין לוֹ מוֹת בְּקִדְקִדּוֹ,

1 לחמה. וְאִי הָךְ דְּקִימָא תְמוּדָה הִיא, הָא לְחֵמָה, וְהָא - וְהַנוֹסֶפֶת
 2 תִּיהִי שְׁלָמִים שאינם טעונים לחם. וסדר הקרבת תודה שזה
 3 לשלמים, ואפשר להקריבה כספק תודה ספק שלמים. ואם כן מצאנו
 4 תקנה לנשאת.
 5 אָמַר לְהוּ רַבִּי לְלַמְדִין, אֵין לעשות תקנה זו, מְשוּם דְקָא מְמַעַט בְּזַמַּן
 6 הִרְאוּ לְאֶבְיָלָה דְשְׁלָמִים. שהרי שלמים נאכלים לשני ימים ולילה
 7 והתודה ליום ולילה, ועל הנוספת להאכל ביום ולילה שמה תודה
 8 היא, ואם היא שלמים, ממעט הוא את זמן אכילתה. ולמחר ימנעו